

БАЗАР — село Народицького району **Житомирської області**. Знаходиться на р. Звіздаль у пд.-сх. частині Народиц. р-ну, за 36 км від райцентру. Рельєф тер. — слабодренована слабохвиляста рівнина з незначними амплітудами коливання віднос. висот (2–12,5 м). Клімат помірноконтинентал., досить вологий із тривалим прохолодним літом і м'якою короткою зимою. Середня температура січня –5,7 °С, липня +18,6 °С. Абсолют. максимум температури повітря становить +36 °С, абсолют. мінімум — 34 °С. Середньорічна сума опадів — 573 мм. У структурі ґрунт. покриву території переважають дерново-підзолисті глейові ґрунти. Уперше Б. згадується 1613 у документах як містечко Київ. воєводства. 17 листопада 1921 у с. Малі Мінки побли. Б. під час **Другого Зимового походу** в бою із рад. військами (9-а Крим. кавалерій. дивізія, командир **Г. Котовський**) зазнала поразки Волин. група Армії УНР під командуванням генерал-хорунжого **Ю. Тютюнника**. Загинуло понад 400 повстанців, 537 — опинилися в полоні, деякі вчинили самогубство. 359 полонених було засуджено до смертної кари і 22 листопада 1921 розстріляно. Їх поховали у братській могилі поблизу церкви. На місці розстрілу воїнів УНР на пожертви укр. діаспори Великої

Британії (Об'єдн. колишніх укр. вояків та Фундація ім. С. Петлюри) споруджено пам'ятник. У селі 2 магазини, кафе, хлібопекарня, лісництво, КСП ім. Щорса, школа, дитсадок, дільнична лікарня, вузол зв'язку, аптека, клуб, б-ка. Базар. сільраді підпорядк. 5 насел. пунктів: с. Базар, Великі Мінки, Колосівка, Листвинівка, Рудня Базарська. Усі села знаходяться у зоні обов'язкового відселення. У зв'язку з цим у Б. зменшилась кількість насел. (на 1986 — 1372 особи, на 1998 — 406).

Рекомендована література

1. Базар // 36. інституту Воєнно-істор. товариства. Каліш, 1932;
2. Доценко О. Зимовий похід. Варшава, 1935;
3. Другий зимовий похід. Листопадовий рейд. Базар. (Збірник спогадів). К., 1995;
4. Поташній Ю. Буцалася незалежність з агресором // Київ. 2002. № 6;
5. Бабич С. Базар. Перепоховання героїв // Незборима нація. 2002, 12 листоп.

В. В. Никоненко

Фотоілюстрації

Бібліографічний опис:

Базар / В. В. Никоненко // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2003. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-38839>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).